

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Sayı:B.02.TBA.0.12-107.04/ 2891

20/10/2009

Konu: Açık Ders Malzemeleri Projesi ve Ödül Programı

Sayın Rektör,

2000 yılında Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nün (MIT) öncülüğünde başlatılan Açık Ders Malzemeleri girişimi, yüksek öğrenim kurumlarında verilen derslerin ders malzemelerinin internet üzerinden açık kullanıma sunulmasını amaçlamaktadır. Zaman içerisinde birçok ülkenin yüksek öğrenim kurumu tarafından benimsenen girişim, günümüzde 19 ülkeden 200'e yakın kuruluşun yer aldığı "Open Courseware Consortium" (<http://www.ocwconsortium.org/>) adı altında uluslararası bir nitelik kazanmıştır. Konsorsiyum dışında da yine birçok Üniversite ders malzemelerine açık erişim olanağı sağlamaktadır.

Açık Ders Malzemeleri, öğrencilerin dersle ilgili kaynaklarını zenginleştirirken öğretim üyelerine de verdikleri derslerin içeriklerini benzer dersleri verenlerle karşılaştırma, bunlardan yararlanma ve bunları geliştirme olanağı sağlamaktadır. Ayrıca kendini geliştirmek isteyen herkesin yararlanabileceği açık ders malzemeleri bu yönüyle yaşam boyu öğrenme için önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Türkiye Bilimler Akademisi'nin (TÜBA) girişimiyle "Ulusal Açık Ders Malzemeleri Konsorsiyumu (UADMK)", 25 Mayıs 2007 tarihinde yapılan ve 45 Üniversitenin temsil edildiği Genel Kurul Toplantısı'nda konsorsiyum protokolünün imzalanması ve Yönetim Kurulu oluşturmasıyla hayata geçmiş bulunmaktadır.

Ulusal Açık Ders Malzemeleri Konsorsiyumu 22 Mayıs 2009 tarihinde 2. Genel Kurul'unu gerçekleştirmiştir. Yapılan UADMK Genel Kurul'unda Açık Ders Malzemeleri Projesi'nin TÜBA öncülüğünde devam etmesine ve "UADMK Yönetim Kurulu"nun "TÜBA UADMK Çalışma Grubu" adı altında çalışmalarına devam etmesine karar verilmiştir. Bu yazımızla, Ulusal Açık Ders Malzemeleri Projesi'nin hayata geçirilmesi yönünde devam eden çalışmalarımız konusunda ve TÜBA tarafından başlatılan "Açık Ders Malzemeleri Ödül Programı" hakkında sizleri bilgilendirmek istiyoruz .

UADM Konsorsiyumu'nun kuruluşundan bugüne kadar ders malzemeleri hazırlayarak internet siteleri üzerinden yayınlayan üniversitelerin web adresleri ile UADMK web adresi aşağıda verilmektedir:

- UADMK (<http://uadm.ulakbim.gov.tr/>),
- ODTÜ (<http://ocw.metu.edu.tr/>),
- Ankara Üniversitesi (<http://ocw.ankara.edu.tr:81/eduCommons/>),
- Anadolu Üniversitesi (<http://yunusemre.anadolu.edu.tr/>),
- Ege Üniversitesi (<http://acikders.ege.edu.tr:8989/eduCommons>)

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Yükseköğretim sistemimizde yeni açılımlara olanak sağlayacağını düşündüğümüz Açık Ders Malzemeleri Konsorsiyumu'na Üniversitenizin de katılım için başvuruda bulunabileceğini belirtmek isterim. Konsorsiyuma üye olabilmek için başvurunuzu (<http://uadm.ulakbim.gov.tr/>) linkinden erişebileceğiniz UADMK Protokolü'nü imzalayarak ve görevlendireceğiniz UADMK Temsilcinizi tarafımıza bildirerek gerçekleştirebilirsiniz.

Türkiye Bilimler Akademisi, Öğretim Üyelerimizin Açık Ders Malzemeleri geliştirme konusunda teşvik edilmesini sağlamak amacıyla, "TÜBA Açık Ders Kaynakları Ödül Programı" nın başlatılmasına karar vermiştir. Öğretim Üyelerinizin Ek'te esasları ayrıntılı olarak bildirilen ödüle başvurabilmeleri için Üniversitenizin UADM Konsorsiyumu'na üye olması ve başvuru dersi Üniversiteniz web sayfası üzerinden herkesin erişimine açık olacak şekilde yayınlanıyor olması gerekmektedir. Açık Ders Kaynakları Ödülleri'ne başvurular aşağıda belirtilen esaslar doğrultusunda 2010 yılında başlayacak olup, Ödüller 2011 yılında sahiplerine verilecektir.

Üniversitenizin "UADM Konsorsiyumu"na katılımı ve Üniversiteniz Öğretim Üyelerinin "TÜBA Açık Ders Kaynakları Ödülleri"ne başvurusundan, büyük mutluluk duyacağımı ifade eder saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Yücel KANPOLAT
Akademi Başkanı

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ (TÜBA)

ÜNİVERSİTE AÇIK DERS KAYNAKLARI ÖDÜLLERİ ESASLARI

TÜBA, uluslararası standartlarda üniversite düzeyinde verilen ders kaynaklarının geliştirilmesini ya da yabancı dilde var olan kaliteli ders kaynaklarının Türkçe'ye çevrilmesini özendirerek, İngilizce dilinde özgün ders malzemeleri hazırlamak ve herkes tarafından ulaşılabilir Açık Ders Kaynağı olarak sunulmasını sağlamak için bir ödül programı başlatmıştır.

Açık Ders Kaynakları, ders biçiminde organize edilmiş, ücretsiz ve serbestçe ulaşılabilen, sayısal (dijital) ortamda bulunan, belli lisans koşulları ile kullanıma ve uyarlamaya açık, yüksek kaliteli eğitim kaynaklarıdır.

Aşağıdaki esaslar, TÜBA Üniversite Açık Ders Kaynakları Ödülleri'ne başvuru ve değerlendirme yöntemlerini belirler.

Madde 1.

TÜBA Açık Ders Kaynakları Ödülleri, üniversite programlarındaki derslere yardımcı olmak amacıyla, ekteki şartnameye uygun şekilde,

- a) Türkçe ve özgün olarak hazırlanmış;
- b) Yabancı bir dildeki kaliteli ders kaynaklarından Türkçe'ye çevrilmiş;
- c) Türkiye'deki üniversitelerde görevli öğretim üyeleri tarafından ve İngilizce olarak hazırlanmış ders malzemelerine verilir.

Madde 2. Ödül Esasları, her yıl Eylül ayı içinde, Akademi üyeleri ve üniversite rektörlüklerine duyurulur ayrıca TÜBA web sayfasında ilan edilir. Başvurular her yıl Aralık ayının ilk resmi çalışma günü, çalışma saati bitiminden önce Akademi Başkanlığı'na ulaştırılmalı ve başvurular ekteki forma uygun olarak yapılmalıdır.

Madde 3. Üniversitelerde verilen bir dersin kaynaklarını sayısal ortamda hazırlayan veya çeviren herkes bu ödüle başvurabilir. Ödül için başvuru eserin herkesin erişimine açık olması gerekir.

Madde 4. Akademi Konseyi tarafından her yıl, TÜBA Açık Ders Kaynakları Ödülleri ile ilgili başvuruları değerlendirmek ve sonucunu Akademi Konseyi'ne sunmak üzere, eserlerle ilgili bilim dalları gözetilerek her biri en az beş kişiden oluşacak değerlendirme komisyonu kurulur. Bu komisyonlarda tercihen TÜBA üyeleri, GEBİP ödülü sahipleri ve Ulusal Açık Ders Malzemeleri Konsorsiyumu (UADMK) Yönetim Kurulu Üyeleri yer alır. Komisyon başkanları, Akademi Başkanı, UADMK Yönetim Kurul Başkanı ve TÜBA Üniversite Açık Ders Malzemeleri Projesi Yürütücüsü'nün katıldığı bir Üst Kurul, Akademi Konseyi'ne sunulmak üzere, komisyon raporlarının toplu değerlendirmesini içeren bir rapor hazırlar. Ödüller Akademi Konseyi tarafından karara bağlanır.

Madde 5. TÜBA Açık Ders Kaynakları Ödülleri'nin para miktarını ve sayısını her mali yılbaşında Akademi Konseyi belirler. Ödül kazanan eserler için para ödülü ile birlikte plaket ve berat verilir. Bu ödüllere başvurduktan sonra vefat eden eser sahiplerinin (yazarların ya da çevirmenlerin) ödülleri, yasal mirasçılara verilir. Birden fazla sahibi olan eserlerde para ödülü ve plaket, eser sahiplerinden imzalı birer yetki belgesi alan sadece bir kişiye verilir.

Madde 6. TÜBA Açık Ders Kaynakları Ödülü'nün yanısıra, TÜBA Konseyi'nin belirleyeceği sayıda Kayda Değer Eser Ödülü de (Mansiyon) verilebilir. Bu ödülü alan ders kaynakları sahiplerine sertifika takdim edilir.

Madde 7. Dereceye giren ve ödül alan ders kaynaklarının, UADMK web sitesinden yayınlanıp herkesle paylaşılması kabul edilmiş sayılır. Yazar, ödül aldığı dersle ilgili değişiklik ve yenilemeleri yapmakla yükümlüdür. Yapılan ekleme ve yenilemeler için ödül değerlendirmesi yapılmaz. Ayrıca kaynakların telif haklarına aykırı şekilde kullanılmadığı yazar(lar) tarafından resmen taahhüt edilmelidir.

Madde 8. Ödüller her yıl TÜBA'nın kuruluş yıldönümü olan 2 Eylül'de ilan edilir ve düzenlenecek törenle kış dönemi Genel Kurulu'nda sahiplerine verilir.

Madde 9. Bu esaslar Akademi Başkanlığı tarafından yürütülür.

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
ÜNİVERSİTE AÇIK DERS KAYNAKLARI ÖDÜLLERİ
ADAY ÖNERİ FORMU

1. Adı, Soyadı:
2. Doğum Yeri ve Yılı:
3. Halen Çalıştığı Kurum/ Bölüm:
4. Akademik Unvanı:
5. Ödüle aday ders kaynağının başlığı ve hedef kitle:
6. Varsa hazırlamış olduğu diğer açık ders kaynakları (web sitesi adresi):
7. TÜBİTAK-ARBİS formatında hazırlanmış özgeçmiş (Ek).
8. Başvurunun dereceye girmesi ve ödül alması durumunda UADMK web sitesinden yayınlanıp herkesle paylaşılmasının kabul edildiğini bildiren bir izin yazısı (tüm yazarlar tarafından imzalanmış) (Ek).
9. Ders içinde telif haklarına aykırı şekilde kaynakların kullanılmadığının taahhüt edildiğine dair yazı (tüm yazarlar tarafından imzalanmış) (Ek).
10. Yazarın haberleşme adresi, e-posta adresi, telefon ve faks numaraları:

Not:

Aday başvuru formu eksiksiz düzenlenecektir. Hazırlanan ve değerlendirmeye sunulan ders kaynakları ve başvuru formu TÜBA (UADMK) web sitesindeki ilgili link kullanarak web sitesine yüklenecektir. İçeriğin sayısal bir kopyası da CD/DVD ile başvuru formu ile beraber teslim edilecektir.

Önerilen Açık Ders Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Dikkat Edilecek Hususlar

1. Ayrıntılı ders izlencesinde aşağıdakilerin bulunması zorunludur:
  - a) Ders tanıtım bilgileri (ulusal yeterlilikler çerçevesi dikkate alınarak hazırlanmış);
  - b) Haftalara göre işlenecek konuların ayrılması (takvim);
  - c) Ölçme ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağı bilgisi;
  - d) İletişim bilgileri;
  - e) Diğer bilgiler (kaynakça, bağlantılar gibi).
2. Ders takvimine uygun olarak hazırlanan ders notu dosyalarının (ppt, pdf, doc., html gibi biçimlerde) bulunması zorunludur. Dersin özelliğine göre bu notların görsel araçlarla (video, animasyon, resim vb.) desteklenmesi ve etkileşimli kaynakların yer alması beklenir.
3. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili kaynakların bulunması zorunludur (örnek sınav soru ve yanıtları, alıştırmaları, cevap anahtarı, ödev vb.).
4. Söz konusu ödüle başvurularda ders materyallerinin Edu Commons platformunda yüklenmesi tercih edilir. Edu Commons platformu için TÜBA web sayfasından yararlanılabilir.
5. Türkçe ve İngilizce'nin doğru ve anlaşılır olması gerekir.
6. Yazara ait olmayan kaynakların kullanılması durumunda referansların verilmesi zorunludur.